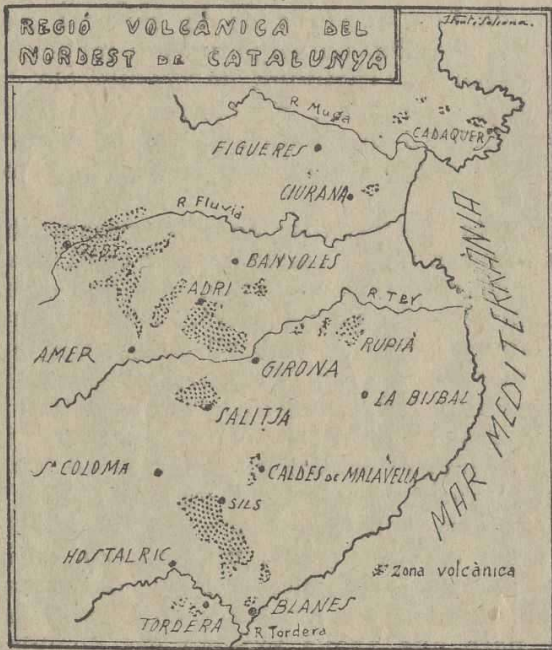

La regió volcànica del nord-est de Catalunya

La regió volcànica del nord-est de Catalunya pot reduir-se a una àrea triangular, els angles-vèrtex de la qual són: Cadaquers, Olot i Tordera. Pel qual motiu els terrenys volcànics es troben a les comarques següents: Empordà, La Garrotxa, El Gironès i La Selva.

L'erupció dels volcans, en la regió que esmentem, va tenir lloc en ple període «pleistocènic», o sigui en l'era mateixa que es té coneixement de l'aparició de l'home sobre la Terra. Són llunyans aquells temps, i no és d'estranyar que en l'actualitat ja es concreti en esmentar-los que són volcans extingits.

Recurrent, doncs, els llocs de terreny o zona volcànica podrem examinar en molts d'ells els cràters d'alguns volcans. El doctor Josep Gelabert, en un magnífic estudi que féu de la regió volcànica del nord-est de Catalunya (any 1904), en registrà 34 volcans, amb 41 cràters o boques.

La zona de més activitat volcànica, evidentment, és l'olotina. Ara bé, no tota l'efervescència de la matèria candent, expellida pels volcans susdits, era llançada per la boca o cràter, sinó també per unes

esquerdes obertes a la crosta de la terra. La lava s'escampava per les valls i planures, i el terreny envaït per l'esmentat element incandescent va originar els terrenys basàltics; terrenys que es poden observar a la Vall de Santa Pau, al Pla de Sa Cot, al mont de Batet, Sant Joan les Fonts, Begudà, Castellfollit, a la Vall de Sant Iscle, Vall d'Aiguavella, Granollers de Rocacorba, Sant Joan de Llorà i el Pla del Domeny.

També a la susdita regió volcànica es manifesta un fenomen que és discutible si té o no relació directa amb els volcans. Ens referim als «bufadors», o sigui esclatxes als faldars de la muntanya, per on es manifesten corrents d'aire, pur, sec, fresc i variable, segons la temperatura de l'exterior.

Un altre fenomen discutible, en relació amb els volcans nostrats, és el terratrèmol. D'aquest moviment sísmic s'han trobat periòdicament castigades les comarques on es troba la regió volcànica.

Els volcans del nord-est de Catalunya fa segles que són apagats, però en diversos punts dins la mateixa zona volcànica, i àdhuc propers a ella, hi ha fonts de diverses aigües: sulfúriques, bicarbonatades, picants, ferruginoses, càlciques, magnesianes, el líquid de les quals indubtablement rep la influència subterrània de la zona volcanitzada.

De les fonts d'aquesta regió volcànica, l'aigua mineral de la qual és coneguda de la més llunyana antiguitat i d'una gran anomenada, són les deus de Caldes de Malavella —on al Puig de les Ànimes s'han trobat objectes dels temps prehistòrics, i tocant a la Font dels Bullidors, hi ha unes interessants runes de banys romans.

En resum, la regió volcànica del nord-est de Catalunya és interessant d'ésser coneguda per la seva formació geològica. El seu paisatge i els fenòmens que la distingeixen fan que sigui una contrada amurada d'elements interessants per a l'home estudiós de la Ciència natural.

JOSEP FONT I SOLSONA

(Gràfic de l'autor.)